

NT

MAGAZINE

HET BLAD VOOR DE OPENBARE SECTOR | Nr. 68 | 2024 |

N I E U W E T I J D — A C V

WORLD TOILET DAY

Buschauffeurs kunnen tijdens hun dienst amper naar het toilet.

OP STAP

Naar Brucity, de nieuwe kantoren van Stad Brussel.

DE VRAAG

Moet ik mijn pensioen aanvragen van zodra dat kan?

DE BOOM IN MET ONZE OPENBARE DIENSTEN?

Analyse van het
Vlaams regeerakkoord

03 In beeld

Nationaal congres van het ACV.

04 Op stap ...

Naar BruCity, het nieuwe gebouw van de Brusselse stadsdiensten.

06 Actie World Toilet Day

Buschauffeurs van De Lijn hebben te weinig toegang tot proper sanitair.

08 Vlaams regeerakkoord

Onze sectoren reageren op de plannen van de Vlaamse overheid.

20

15 De vraag

Moet ik zo snel mogelijk mijn pensioen aanvragen?

16 Oproep

Kristoff en Lars vertellen waarom zij militant werden.

19 De stelling

De opkomstplicht afschaffen had effect op het aantal kiezers bij de lokale verkiezingen.

20 De militant

Militant Bjorn ging op een speciale missie naar Gambia.

22 De klant

De buurtkar, een mobiele buurtwinkel in Bornem.

NT | EDITIE N°88 |
COLOFON

COÖRDINATIE
Dorien De Wit,
Pers & Communicatie
ACV Openbare Diensten

DRUK
Roularta Printing
www.roulartaprinting.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Ilse Heylen
Helihavenlaan 21,
1000 Brussel

Uitgegeven door Visie in beweging vzw

CONCEPT & REDACTIE
The Fat Lady

COVER
Iris van den Akker

Wil je NT Magazine niet langer op papier ontvangen? Laat het weten via nt@acv-csc.be en dan verwijderen we jouw persoonsgegevens uit ons NT-bestand.

Reacties kan je sturen naar de redactie via: nt@acv-csc.be

Op 17 en 18 oktober 2024 kleurde Brugge groen voor het nationaal congres van het ACV. Zo'n 1.000 ACV-militanten kwamen er samen en stippelden het ACV-beleid voor de komende 4 jaar uit. Op het podium stond ook Christel Corstjens, ambtenaar bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel en militant voor ACV Openbare Diensten. Zij kreeg de zaal stil met een vurig pleidooi voor sterke openbare diensten en toonde aan hoe onmisbaar ze zijn voor de samenleving.

17 oktober 2024
Brugge

OP STAP ...

Elke maand trekken we door Vlaanderen en Brussel, op zoek naar opvallende verhalen bij de openbare diensten.

VANDAAG BruCity, het nieuwe gebouw van de Brusselse stadsdiensten

TEKST
Kaat De Man

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Het mooiste dakterras van de stad

Brussel bruist, en al helemaal in de omgeving van BruCity. Het gloednieuwe administratieve centrum bevindt zich in het hartje van de stad, tussen de Hallenstraat en de Zwarte Lievevrouwstraat en op een boogscheut van het intussen bijna helemaal gesloopte oude administratieve gebouw op de Anspachlaan.

Overdag bieden de negen verdiepingen van het gebouw onderdak aan meer dan 1700 medewerkers van Stad Brussel. "Vroeger waren onze stadsdiensten verspreid over de stad, nu zitten alle departementen samen in dit gebouw", vertelt Dirk Leonard, stadssecretaris van Brussel.

We ontmoeten Dirk samen met directeur HR Philippe Rossignol op de vijfde verdieping, met prachtig zicht op de Sint-Katelijnekerk. We nemen een van de panoramische liften die vertrekken vanuit de inkomhal, een indrukwekkend cirkelvormig atrium. Om de lift te activeren, scannen we een QR-code. "We hebben

geïnvesteed in moderne technologieën", legt Dirk uit. "Veel gebeurt nu digitaal of online: we reserveren vergaderzalen online, meetings verlopen hybride. Dat werkt zeer goed. En we streven naar een papierloze werkomgeving."

De verhuisoperatie van de verschillende stadsdiensten begon in september 2022. In datzelfde jaar kon het publiek al terecht bij de loketten op het gelijkvloers. Sinds januari 2023 zit iedereen op zijn plek. "Een grote verandering", vindt Dirk. "Maar het voelt absoluut als een verbetering. Zeker op het vlak van samenwerking en communicatie. Maar ook voor de Brusselselaar is het een grote stap voorwaarts."

Brusselaars maken online een afspraak, en in BruCity ontvangen ambtenaren hen in open of gesloten loketten. Sommige formulieren, zoals een attest van gezinssamenstelling of een uittreksel van je strafblad, kan je er zelf printen. Dirk: "Dat loopt heel goed. Vroeger waren er wachttijden tot anderhalf uur, nu is dat hooguit een kwartier. En als het toch te druk is, staan administratieve medewerkers stand-by om in te springen."

Een vaste plek hebben de medewerkers niet. Dirk: "Omdat ze drie dagen per week op kantoor werken en twee dagen thuis, hebben we het flexdesk-concept ingevoerd. Per honderd ambtenaren zijn er 70 bureaus." 's Morgens halen de medewerkers hun laptop en persoonlijke spullen uit een locker, en dan kiezen ze een bureau uit, binnen de juiste afdeling. Ze kunnen ervoor kiezen alleen aan een bureau te zitten, aan een eilandje of, als ze een online meeting hebben, in een geluidsdichte 'bubble'.

Op de achtste en negende verdieping bevinden zich het bedrijfsrestaurant en het populaire dakterras – met indrukwekkend zicht over de stad. Beide zijn toegankelijk voor iedereen. Het zijn belangrijke ontmoetingsplekken geworden. "Elke avond staat hier een rij tot op straat", glimlacht Dirk. ☺

De roep van de natuur en de roep van de buschauffeurs

Militant Shanna Gijbels rijdt als buschauffeur bij De Lijn dagelijks uit vanaf de stelplaats in Mortsel. Zoals iedereen moet ook zij af en toe naar het toilet. Maar dat is niet zo eenvoudig als buschauffeur.

Shanna: "Het is niet alleen een hele uitdaging om op tijd en stond naar het toilet te kunnen gaan, maar vooral om naar een proper toilet te kunnen gaan. Op veel plaatsen zijn wel mobiele werftoiletten voorzien, maar die zijn geen goede oplossing. Ze zijn vaak niet afgesloten zodat elke passant ze kan gebruiken. Proper is dus iets anders. Je kan er nauwelijks je handen wassen, er staan geen vuilnisbakjes voor bijvoorbeeld vuile maandverbanden, in de winter is het ijskoud en soms zijn de toiletten zelfs helemaal ondergeplast. Dan ga je gewoon niet. Om die reden drinken chauffeurs vaak veel te weinig en dat is niet gezond. Ik ken collega's die last hebben van uitdrogingsverschijnselen, blaasontstekingen of nierstenen. Sommige vrouwen kregen vaginale ontstekingen door vuile toiletten. Een goed uitgerust toilet aan elke eindhalte is noodzakelijk."

Bart Reyms, secretaris Vervoer ACV Openbare Diensten voor Oost- en West-Vlaanderen, herkent het probleem van Shanna en haar collega's maar al te goed. Hij werkte mee aan de actiedag World Toilet Day – een initiatief van de VN – van 19 november om het probleem bij De Lijn aan te kaarten.

"Ons openbaar vervoernet bestaat al meer dan 100 jaar. In de beginjaren waren er heel veel publieke toiletten. De teloorgang van volkscafés en het toenemende vandalisme op openbare wc's verklaren voor een stuk het gebrek aan sanitaire voorzieningen vandaag. Toen het hele land een paar jaar geleden in lockdown ging, werd het

probleem echt acuut. Het openbaar vervoer bleef rijden, maar de chauffeurs konden nergens naar het toilet. De Lijn engageerde zich toen om zoveel mogelijk werftoiletten ter beschikking te stellen via een contract met een gespecialiseerde firma. Overal verschenen aan eindhaltes en drukke knooppunten plastic toilethokjes. Een noodoplossing die na verloop van tijd permanent werd. Het onderhoudscontract van de zowat 500 hokjes loopt ondertussen op tot zo'n 1,4 miljoen euro per jaar, dat is veel geld voor een probleem dat eigenlijk structureel moet worden aangepakt."

Geen schoonheidsprijs

"Zo'n werftoilet verdient niet bepaald een schoonheidsprijs. Maar geen toilet hebben is nog erger.

Toch zijn er gemeentes waar het bestuur weigert om er een vergunning voor te geven. De overgevoeligheid voor de publieke opinie speelt daarbij een grote rol. De Lijn doet wel inspanningen om vergunningen te krijgen, zeker bij eindhaltes waar chauffeurs een pauze nemen. Er zijn ook voorbeelden van een goede samenwerking met gemeentebesturen. In Zelzate heeft de gemeente een gebouwtje geplaatst met een toilet en een plek om te kunnen rusten of eten. In Sint-Maria-Lerne stoorde een buurtbewoner zich aan het werftoilet voor zijn deur en hij kreeg de gemeente en De Lijn zo ver om er een bakstenen toilet neer te zetten. De buurtbewoner helpt zelfs mee met het onderhoud ervan. In Bree en Diest zijn er ook goede voorzieningen gekomen." 🗣️

TEKST
Willem-Jan van Ekert

FOTOGRAFIE
Dries Luyten

"Ik ken collega's die last hebben van uitdrogingsverschijnselen, blaasontstekingen of nierstenen. Sommige vrouwen kregen vaginale ontstekingen door vuile toiletten."

Buschauffeur
SHANNA GIJBELS

TEKST
Willem-Jan van Ekert

ILLUSTRATIES
Iris van den Akker

De Vlaamse regering gaat voor ‘een warm en welvarend Vlaanderen’ en investeert naar eigen zeggen een historisch bedrag van ruim 3 miljard in de maatschappij. Een goede zaak, maar voor wie het nu al warm krijgt en zich rijk rekent: dat bedrag wordt gespreid over de duur van de legislatuur, dus tot en met 2029. Hoe dat geld precies verdeeld wordt over de verschillende sectoren is nog onduidelijk. Wel zeker is dat de besparingen op onze openbare dienstverlening onverminderd doorgaan. Twee beslissingen die moeilijk te rijmen lijken, dus vroegen we vier van onze experts naar hun analyse.

Waar wil het Vlaams regeerakkoord naartoe?

Zorg en welzijn

Volgens Vlaams minister-president Matthias Diependaele zal 1,2 miljard euro meer in welzijn worden geïnvesteerd. Dat geld moet vooral gaan naar het aanpakken van de wachtlijsten voor mensen met een handicap en in de jeugdhulp, extra kinderopvangplaatsen creëren en het aantal kinderen per kindbegeleider naar beneden brengen, het Groeipakket (kinderbijslag) weer indexeren en meer preventie en gerichte hulp voor jongeren met mentale problemen. Of hiermee alle problemen opgelost zullen zijn, betwijfelt Jan Mortier, coördinator Openbare Zorgsector voor ACV Openbare Diensten.

“Het regeerakkoord bevat maatregelen die een gedeeltelijke oplossing kunnen bieden aan de vele wachtlijsten. Maar zonder een duidelijk zicht op de budgetten en de verspreiding over de deelsectoren is het onmogelijk om die maatregelen goed te evalueren. We lezen alvast weinig over een concrete verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden. De sector kreunt onder

enorme personeelstekorten, veroorzaakt door de hoge werkdruk en de minder gunstige loon- en arbeidsvoorwaarden. Vele nieuwe medewerkers stromen de sector wel binnen maar verlaten die snel opnieuw. Als er geen degelijk retentiebeleid wordt gevoerd, is het dweilen met de kraan open.”

Verdere privatisering

“Aan de verdere commercialisering van de sector zal deze regering geen halt toeroepen. Integendeel, we leiden uit bepaalde passages af dat nieuwe spelers zich moeten kunnen aanbieden. Ik ga ervan uit dat daarmee commerciële spelers worden bedoeld.”

“Dat de betrokkenheid van de sociale partners bij de uitwerking bij het welzijnsbeleid – maar ook bij de andere beleidsdomeinen – nauwelijks in de tekst aan bod komt, baart ons ernstige zorgen. Nochtans is er de traditie om akkoorden met de sociale partners af te sluiten. Een nieuw VIA-akkoord is broodnodig om tot een gedragen oplossing te komen voor de vele bekommernissen die er in de sector leven.”

“WE LEZEN WEINIG OVER EEN CONCRETE VERBETERING VAN DE LOON- EN ARBEIDS-VOORWAARDEN.”

Jan Mortier

Nathalie Hiel fronste bij het doornemen van het regeerakkoord veelvuldig de wenkbrauwen. De nationaal secretaris lokale en regionale besturen voor ACV Openbare Diensten leest dat Vlaanderen heel wat taken wil doorschuiven naar lokale besturen.

“De vraag is of daar genoeg geld tegenover zal staan. Het hele regeerakkoord blijft op vele vlakken zeer vaag, maar tussen de lijnen kan je wel lezen dat er veranderingen op til zijn. En daarvoor zijn we op onze hoede.”

Arbeidsmarktbeleid

Zo wil de Vlaamse regering lokale besturen inschakelen bij de arbeidsbemiddeling van niet-beroepsactieven en bij het aanpakken van de drempels naar werk. Dat gaat dan om de nood aan kinderopvang, mobiliteit en huisvesting. “Is een lokaal bestuur wel het juiste niveau om arbeidsbemiddeling aan te pakken? Bij een decentralisatie zijn net meer middelen en personeel nodig om een gelijkwaardige dienstverlening te bieden. En dat voorziet het akkoord niet. Vreemd voor een regering die kickt op efficiëntiewinsten.”

Versterking van het lokaal bestuur

Vlaanderen legt de nadruk op sterkere lokale besturen en een ondersteunende Vlaamse overheid. “De gemeentefusies helpen maar voor een stukje bij die versterking van de lokale besturen. Kleinere besturen fuseren vaak niet en steden slorpen voor de fusiebonus kleinere gemeenten op. Vraag blijft of dit ten goede komt aan de burger. Voor het personeel levert het alvast geen betere loon- en arbeidsvoorwaarden op, integendeel.”

Lokale en regionale besturen

“De regering wil ook een betere samenwerking tussen Vlaanderen en de lokale besturen via referentieregio’s. Maar is dit nu net niet de rol van onze provincies? De onmiddellijke afschaffing van de provincies komt er niet, maar in het akkoord staan duidelijke intenties: de provincies verder uitkleden en de bevoegdheden overdragen. Via de referentieregio’s wil de regering ook bestaande samenwerkingsverbanden en verzelfstandigde entiteiten afbouwen. Een heel inconsequente houding. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten verdwijnen omwille van het gebrek aan democratische aansturing. Terwijl provincies, die wel democratisch verkozen zijn, vervangen zouden worden door onduidelijk aangestuurde regio’s. Verder duwt men ook de deur voor private spelers bij intergemeentelijke samenwerking verder open.”

Interne ‘staats hervorming’

“De regering wil de integratie van het OCMW in de gemeente voortzetten. Dit heeft impact op het sociaal beleid van onze gemeentebesturen. Ook voor het sociaal overleg wil de regering de regelgeving aanpassen, zodat de deelstaten volledig de krijtlijnen van het personeelsbeleid voor steden en gemeenten bepalen. We weten ondertussen wat dit ‘moderne personeelsbeleid’ betekent: de afbouw van bestaande rechten voor het personeel.”

“Ook voor inburgering en integratie verlangt men een grotere inzet van lokale besturen. Zodat ze zelf moeten instaan voor de aanpak van samenlevingsproblematieken zoals overlast en straatcriminaliteit. Ook hier zullen meer personeel en middelen nodig zijn. Maar daarover vermeldt het regeerakkoord niets.”

“We zijn voorzichtig optimistisch over de plannen rond mobiliteit in het regeerakkoord. Maar alles zal afhangen van de beschikbare middelen”, zegt Jo Van der Hert, secretaris sector Vervoer ACV Openbare Diensten. “Een aantal pijnpunten krijgt eindelijk aandacht: zoals de nood aan investeringen, doorstromingsmaatregelen, veiligheid en de evaluatie van de vervoerregio's. Daar vragen we al jaren naar.”

“Het openbreken van het openbarediensten-contract met De Lijn tot 2035 lijkt positief. Het kan een langeretermijnperspectief bieden om tot een gezonde bedrijfsvoering te komen. Maar veel zal afhangen van de voorwaarden die aan De Lijn worden opgelegd. Er komen eindelijk forse investeringen in trams en bussen en meer exploitatiemiddelen voor De Lijn. Alleen staan de investeringsmiddelen volledig ingeschreven in 2025. Men had die beter gespreid over de legislatuur om te voorkomen dat De Lijn te snel moet overgaan tot bestellingen van voertuigen waarvan men niet weet of ze goed én of leverbaar zijn.”

Efficiëntie en betrouwbaarheid

“De regering wil ook werken aan een betere doorstroming van het openbaar vervoer. Dit is al 50 jaar een agendapunt. Nochtans is hier veel winst te boeken qua efficiëntie en

betrouwbaarheid. Iets wat de reizigerstevredenheid zeker positief zal beïnvloeden. Gaat men nu ineens een beleid pro openbaar vervoer voeren? Of blijft het bij goede intenties?”

Veiligheid en duurdere tickets

“Meer veiligheid is goed voor werknemers en reizigers. Maar een verhoging van de controles op zwartrijden vraagt ook om een uitbreiding van het aantal controleurs. Ook de passieve veiligheid wil men verbeteren: bewakingscamera's, bodycams en afgesloten stuurposten worden de norm. De regering gaat ervan uit dat meer controles en hogere ticketprijzen meer inkomsten opleveren. Vanaf 2026 50 miljoen en later 70 miljoen eigen inkomsten is op zijn zachtst gezegd weinig realistisch. En als dit betekent dat De Lijn hierdoor minder werkingsmiddelen zal krijgen, dan zijn die ambities een zwaard van Damocles.”

“GAAT MEN NU INEENS EEN BELEID PRO OPENBAAR VERVOER VOEREN? OF BLIJFT HET BIJ GOEDE INTENTIES?”

Jo Van der Hert

Evaluatie

“Er komt ook een evaluatie van de vervoerregio's. We hopen dat dit gebeurt samen met de werknemersorganisaties om tot een realistisch en uitvoerbaar vervoerplan te komen. Bij de verdere ontwikkeling van het vervoer op maat stellen we ons vragen. Het huidige vervoer op maat laat te wensen over: een falende app met matige ondersteuning voor de chauffeur, schimmige verloning, weinig logica in de ritten enz. Wij zien liever een engagement om De Lijn opnieuw als regulator van het vervoer op maat aan te wijzen.”

Mobiliteit

Vlaamse overheid

Bij de secretaris voor ACV Openbare Diensten bij de Vlaamse overheid horen we geen optimisme over de plannen van de regering. En wanneer het gaat over de bevoegdheden van de overheid, de toekomst van onder meer de VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie, klinkt Wim De Sutter bijzonder verontwaardigd.

“De regering wil vanaf 2029 blijvend 1 miljard per jaar op de eigen overheid besparen (in de jaren daarvoor respectievelijk 282, 572, 809 en 897 miljoen). Dat is gigantisch en gaat ten koste van de openbare dienstverlening. Hoe ze het willen doen is niet duidelijk, maar wat me nu al opvalt is de beperkte indexatie van de werkingsmiddelen. Arbeidsmarktsubsidies rationaliseren en extra sociale controleurs aanwerven is misschien wel een goede zaak. Maar morrelen aan de kerntaken van de VDAB is zonder meer stuitend te noemen. Opnieuw worden ze onder schot genomen, met jaarlijks 10 procent minder budget. Ik ben benieuwd waar minister Demir al die miljoenen wil vinden. We zijn al kapot bespaard bij de Vlaamse overheid. Alweer meer doen met minder middelen heeft zijn grenzen, grenzen die al lang werden overschreden.”

“Ze willen nog maar eens de kerntaken van de VDAB onder de loep nemen. Er zijn er nog maar twee: bemiddeling en beroepsopleidingen. Opleidingen wil de regering naar private partners overhevelen. Ik kan me vergissen, maar ik heb nog niet meegemaakt dat outsourcing kostenefficiënt is. De bedrijven blijven op hun honger zitten met de vraag om personeel op de werkvloer op te leiden. Dat is een kerntaak op het lijf van VDAB geschreven. En de werklozen zullen het gelag betalen met als

“MORRELEN AAN DE KERNTAKEN VAN DE VDAB IS ZONDER MEER STUITEND TE NOEMEN.”

Wim De Sutter

gevolg een schorsing na twee jaar en terugvallen op een leefloon, gedragen door OCMW's en gemeenten. Vlaanderen is kampioen geworden in het afschuiven van eigen verantwoordelijkheden én uitgaven. 29.000 personeelsleden en de burgers zullen ervoor opdraaien.”

“Positieve elementen in de regeringsverklaring zijn de nultolerantie voor agressie waar wij al jaren voor ijveren, het verdwijnen van de zogenoemde koppenbesparing (elk jaar 10 procent minder personeel) en het schuiven tussen werkings- en personeelskredieten waardoor we misschien weer kunnen insourcen in plaats van outsourcen. Maar ik hou mijn hart vast voor de vertaalslag van het regeerakkoord in de beleidsnota's.”

Wachten kan niet meer

Het geduld in de zorg- en welzijnssector is op. Nog langer wachten op oplossingen is geen optie. De federale en Brusselse regeringsonderhandelingen blijven duren en ook in het Vlaams regeerakkoord vinden we onvoldoende antwoorden op de bekommernissen van het personeel. Op 7 november gaven de vakbonden het duidelijke signaal dat we échte oplossingen willen: nieuwe sociale akkoorden voor zorg en welzijn.

Er werden 10.000 mensen verwacht, het werden er 32.000. Het geeft aan hoe bezorgd het personeel is. Een van de aanwezigen was **militant Rudi Bergmans, verpleegkundige in het Ziekenhuis Oost Limburg**. “De Vlaamse regering beweert flink te willen investeren in bepaalde deelsectoren van de zorg. Maar we zien weinig concrete maatregelen die een antwoord bieden op de vele bekommernissen van het personeel. We willen nieuwe sociale akkoorden met betere loon- en arbeidsvoorwaarden zoals loonsverhoging, betere verloning van onregelmatige prestaties, meer eindeloopbaanmaatregelen, geen onvrijwillige deeltijdse arbeidsovereenkomsten, verbetering van de werk-privébalans en meer

opleidingsmogelijkheden. Daarover lezen we niets in de nota van de nieuwe regering.”

“Door de toenemende werkdruk is het personeel overbelast: het moet steeds vooruitgaan en dat gaat uiteraard ten koste van de kwaliteit van de zorg. We raken gefrustreerd want we willen juist de allerbeste zorg geven. Tegelijk moeten ziekenhuizen opbrengen. We zien dan ook dat veel ziekenhuizen privatiseren, overall worden vzw's opgericht. Het gevolg daarvan is dat er nog meer bespaard wordt op personeel en dus op de geleverde, noodzakelijke zorg. Dat kan niet de bedoeling zijn van ons zorgsysteem.”

VRAAG
AAN PEGGY
BARBAIX

Vakbondsconsulent

KAN IK MAAR BETER METEEN M'N PENSIOEN AANVRAGEN?

De pensioenplannen van federaal formateur De Wever zijn niet mals. Tegen 2029 hoopt hij 3,1 miljard euro te kunnen vinden bij de gepensioneerden. Dat wil hij doen met ingrepen over alle stelsels, maar bovenal heeft hij het gemunt op de ambtenaren. Langer werken en lagere pensioenen voor ambtenaren vormen de kern van zijn plannen.

Dat zorgt voor onzekerheid, merkt Peggy aan de vragen die ze sinds de zomer binnenkrijgt: “Leden vragen of ze niet beter het zekere voor het onzekere nemen en van zodra ze kunnen hun pensioenaanvraag indienen. Je kan je pensioenaanvraag indienen vanaf één jaar voor de vroegste ‘ingangsdatum’. Maar dat betekent niet dat je gevrijwaard wordt van wijzigingen in de wetgeving. Je pensioen wordt berekend op basis van de wetgeving op de ingangsdatum.” Je pensioenaanvraag biedt dus geen garantie dat je niets zal

merken van de plannen van De Wever, als die in het regeerakkoord zouden opgenomen worden.

Of is die garantie er wel? “We zien wel dat een vorm van garantie is voorzien bij de meest recente pensioenhervormingen. Het wordt immers ervaren als een contractbreuk als een pensioen niet berekend zou worden volgens de regels die gelden bij de aanvraag. Ook nieuwe regels toepassen op wie al met pensioen kon maar verder doorwerkt, zou neerkomen op langer werken ontmoedigen. Een beetje fatsoenlijke regering houdt dus de handen af van wie al een pensioenaanvraag kan indienen.”

Nadelen van een pensioenaanvraag

“Een pensioenaanvraag heeft ook nadelen”, weet Peggy. “Wie vroeger stopt, zal meestal een lager pensioen krijgen. Je loopt misschien een eventuele pensioenbonus mis. En

het belangrijkste: jouw eindeloopbaanplanning wordt dan doorkruist door mogelijke maatregelen die nog niet definitief zijn én waarvan we de eventuele negatieve impact nog niet kennen.”

Laat je niet leiden door onzekerheid

“We hopen dat we snel duidelijkheid krijgen en onze leden de garantie kunnen geven dat langer werken nooit nadelig kan zijn. Tot dan raden we aan om je niet te laten leiden door onzekerheid. Een vervroegde pensioenaanvraag heeft immers ook enkele nadelen. Plaats je eigen loopbaanplanning voorop. In ieder geval tot er volledige zekerheid is over de maatregelen van de volgende regering.”

ZIT JIJ MET VRAGEN WAAR JE NIET DIRECT EEN ANTWOORD OP WEET? STUUR ZE DOOR NAAR NT@ACV-GSC.BE

WORD JIJ EEN VAN ONZE

NIEUWE

MILITANTEN?

We zijn op zoek naar nieuwe militanten! Maar wat houdt dat dan in? Die vraag laten we beantwoorden door onze militanten zelf. Kristoff Demoor weet er als ervaren en enthousiaste militant en lid van ons Nationaal Comité alles van.

Waarom de oproep voor nieuwe militanten?

Kristoff Demoor: “Heel simpel: er melden zich te weinig kandidaten aan. Net als andere middenveldorganisaties voelen we dat mensen zich minder langdurig willen engageren. Ook het toegenomen jobhoppen speelt een rol. We zijn minder honkvast geworden en wisselen gemakkelijk van organisatie of bedrijf. Dat merken we ook aan onze militantenkernen.”

Wat kan je betekenen als militant?

“Niet iedereen is vertrouwd met een rechtspositieregeling of een arbeidsreglement. Als militant kan je collega’s helpen door correcte informatie te geven. Je kan ook in de plaats van een collega in gesprek gaan met een leidinggevende en zo interne problemen oplossen. Militanten voelen ook goed aan wat er leeft op de werkvloer en kunnen bepaalde frustraties overbrengen zodat er iets kan veranderen.”

Hoe helpt de vakbond beginnende militanten?

“Het kan soms een sprong in het diepe lijken als je nieuw bent. Maar heel vaak kan je terugvallen op de ervaring van collega-militanten die al wat langer die rol opnemen. Bij ACV Openbare Diensten hebben we de luxe dat we ondersteuning krijgen van een sterke ploeg vakbondsverantwoordelijken en kunnen we rekenen op een vormingsdienst voor opleiding en informatie.”

Wat krijg je ervoor terug?

“Het is voor een militant soms een moeilijke strijd maar als je iets bereikt hebt – hoe klein ook – dan is de voldoening die je daaruit haalt onbetaalbaar. Ook de erkenning van de leden doet veel deugd. Onlangs zei iemand me dat hij het volste vertrouwen heeft in wat ik zeg. Voor dergelijke complimenten doe je het ook.”

Waar krijg jij het meest mee te maken?

“Vooral met praktische beslommeringen, dagelijkse zaken die verkeerd lopen. Nu spelen er ook de onderhandelingen over de rechtspositieregeling die heel wat voeten in de aarde hebben.”

Waarom ben jij militant geworden?

“Een paar collega’s wezen me erop dat vakbondswerk wel iets voor mij zou zijn. Er was ook een militant die de pensioenleeftijd naderde, dus er was verjonging nodig. Ik had vroeger al een engagement in de jeugdbeweging en kreeg ook wat meer tijd doordat mijn kinderen groter werden. Ik had altijd al het gevoel dat ik ergens een verschil wilde maken, dus waarom niet bij de vakbond?”

ACV OPENBARE DIENSTEN IS OP ZOEK NAAR JOU!

Zit je ook boordevol ideeën voor een betere werkplek? Hou ze niet voor jezelf, maar word militant bij ACV Openbare Diensten! Je bent meer dan welkom. Scan de QR code:

“Voor ik militant werd, viel het me al op dat er veel verhalen en foute informatie rondgaan onder het personeel. Ik vond het vooral vervelend omdat ik dan telkens opnieuw moest uitzoeken hoe het precies zat. Ik werd geen militant om mezelf te beschermen, maar wel omdat ik graag anderen help.”

Wat zou je graag willen bereiken als militant?

“Ik wil mijn collega’s helpen, zeker op het vlak van welzijn. Ik zie veel mensen die het moeilijk hebben omdat ze te veel werk hebben of omdat ze thuis problemen hebben en niet weten waar ze terecht kunnen. De vakbond is vorig jaar gestart met het project ‘Hoe is’t eigenlijk écht met je?’ met de nadruk op de mens achter het werk. Een super initiatief waar ik me vol enthousiasme voor inzet.”

Wat zijn de oorzaken van die werkdruk?

“We maken een pensioengolf mee en tegelijk starten er veel jonge mensen met weinig ervaring. Dat zorgt voor veel extra werk voor de personeelsleden die naast hun vaste taken ook nog eens nieuwe personeelsleden moeten opleiden. Als er dan nog problemen thuis zijn, wordt het hen soms te veel.”

“Mijn jonge leeftijd geeft me trouwens extra motivatie. Er zijn weinig jonge krachten bij de vakbond en ik zie het als mijn taak om er jonge militanten bij te krijgen. Ik denk dat jongeren vooral bang zijn om militant te worden. Defensie biedt vaak tijdelijke contracten aan waardoor velen zich niet te hard willen roeren. Nochtans ben je voor een groot deel wel beschermd: je kan niet zomaar van eenheid verplaatst worden en dat is een belangrijke meerwaarde. Voor je vakbondswerk krijg je ook dienstvrijstellingen. Voor een standaardmilitant bij Defensie zijn dat maximaal 35 dagen per jaar.”

Hoe wil jij jongeren overtuigen?

“Een militant beschikt over veel kennis, je weet waarover je praat en wat je rechten zijn. Ook voor je carrière kan het belangrijk zijn: je bent beter op de hoogte van wat er allemaal mogelijk is binnen je loopbaan bij Defensie. Je moet de juiste mensen leren kennen en hen durven aan te spreken. Binnen ACV Defensie kom je ook terecht in een warme sfeer.”

Lars Mahieu is 29 jaar en sinds 2021 militant voor ACV Defensie in de kazerne van Sint-Kruis in Brugge.

Stelling

De opkomstplicht afschaffen had effect op het aantal kiezers bij de lokale verkiezingen

Deze stelling is waar onduidelijk niet waar
 waarschijnlijk onwaarschijnlijk

Intro

De gemiddelde opkomst van 64 procent bij de lokale verkiezingen lag ver onder de verwachte 70 à 80 procent. Alle inspanningen ten spijt van lokale besturen die vooraf hun burgers oproepen hadden om te gaan stemmen, tot zelfs burgemeesters die persoonlijk bij elke inwoner langsgingen. Het wantrouwen in de politiek lijkt daarmee doorgedrongen tot op het lokale niveau.

Omschrijving

Politicooloog Bram Wauters (UGent) ziet ook andere verklaringen voor de lage opkomst. Zoals de dalende burgerplicht. “Voor onze schatting dat er meer dan 70 procent mensen zouden stemmen hadden we ons gebaseerd op Nederland. Daar werden in 1970 de eerste verkiezingen zonder opkomstplicht gehouden. Dat zorgde niet meteen voor een sterke daling door de gewoonte om te stemmen en het gevoel van burgerplicht. Anno 2024 speelt die burgerplicht veel minder.”

Er zijn ook individuele kenmerken die invloed hebben op het stemgedrag. “Jongeren, kortgeschoolden, stedelingen en mensen die zich weinig sociaal engageren of zich minder gelukkig voelen, blijven sneller thuis. Ook of er digitaal of met papier wordt gestemd kan leiden tot een verschil van twee procent in de opkomst.”

“De opkomstplicht terug invoeren is de simpelste en meest effectieve maatregel om de opkomst terug te verhogen, weten we uit onderzoek.” En er zijn nog maatregelen die effect hebben. “Er is geen toverformule om het wantrouwen tegenover de politiek weg te werken, maar goed bestuur en persoonlijk contact helpen. In gemeenten met gelukkige inwoners en een sterk sociaal weefsel lag de opkomst hoger dan gemiddeld. Omgekeerd speelde dat ook. In gemeenten met veel politieke conflicten in de voorbije legislatuur, zoals in Eeklo of in de fusiegemeente Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, lag de opkomst laag.”

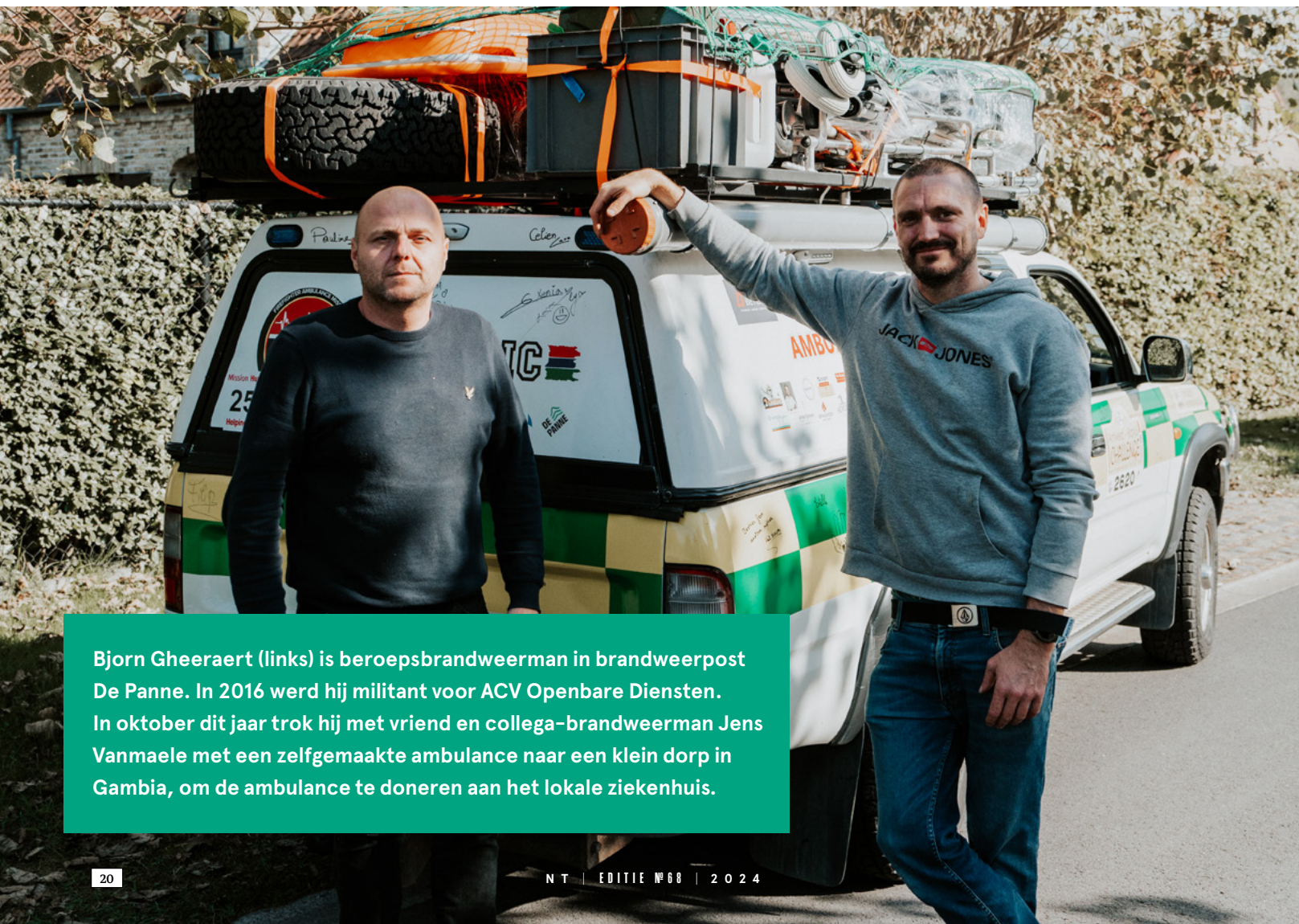
Hij ziet ook een rol weggelegd voor het middenveld. “Lokale overheden en burger- en middenveldorganisaties, zoals de vakbond, hebben nog impact als ze een appel doen aan de burgerplicht. Zij staan dicht bij de mensen en hebben hun vertrouwen.” Hij sluit af met een simpele tip. “Geef mensen meerdere redenen om naar het stembureau te gaan door in de buurt van het stembureau een tof evenement te organiseren.”

Conclusie

Ja, de afschaffing van de opkomstplicht heeft impact gehad op de opkomst tijdens de lokale verkiezingen. Met allerlei initiatieven kunnen politici, lokale overheden en burger- en middenveldorganisaties die 64 procent nog wat optrekken, maar 90 procent opkomst halen we wellicht niet meer.

"De mensen waren zó blij dat de dorpsoudste ons zelfs een stukje grond aanbood."

Brandweerman worden was Bjorns kinderroom. "Vanaf mijn tien jaar zat ik al bij de jeugdbrandweer en later sloot ik me aan bij de vrijwillige brandweer. Eind 2014 werd ik beroepsbrandweerman. Toen er in 2016 in mijn post problemen waren door de zonehervorming, ging ik als vakbonds lid een paar keer mee op overleg. De sectorverantwoordelijke vond dat ik het goed kon uitleggen en vroeg me om militant te worden en ik heb toegezegd."

Bjorn Gheeraert (links) is beroepsbrandweerman in brandweerpost De Panne. In 2016 werd hij militant voor ACV Openbare Diensten. In oktober dit jaar trok hij met vriend en collega-brandweerman Jens Vanmaele met een zelfgemaakte ambulance naar een klein dorp in Gambia, om de ambulance te doneren aan het lokale ziekenhuis.

TEKST
Eva Hugaerts

ILLUSTRATIES
Anton Coene

Toen Jens, een vriend en collega-brandweerman, hem vroeg om mee te doen met een speciale missie, hapte Bjorn snel toe. "Na zijn huwelijksreis in Oeganda, waar hij veel armoede had gezien, wilde Jens graag een actie op poten zetten om te helpen. Zo kwam hij uit bij een vzw die elk jaar een tocht organiseert naar Gambia met voertuigen om ter plaatse te doneren. Jens zocht een partner in crime en ik hou wel van het avontuur (lacht). Het project in het dorpje Sara Futa, waar ze een ambulance zochten, sprak ons het meeste aan vanwege de link met ons beroep."

Voor het project dat ze kozen, zochten ze een ambulance, maar dan in de vorm van een terreinwagen. "Net op dat moment organiseerde onze brandweerzone een verkoop van wagens. Zo konden we tegen een mooie prijs een 4x4 op de kop tikken. Die bouwden we helemaal om tot een ambulance die nog jaren mee kan. Dankzij de hulp van onze sponsors vertrokken we op 5 oktober met de ambulance, volgestouwd met (gespecialiseerd) medisch materiaal, 800 kledingstukken, schoolgerief, dozen potloden en stylo's van ACV, knuffels ..."

Na een tumultueuze tocht van zo'n 8000 kilometer kwamen ze uiteindelijk aan in Gambia. De ambulance, én Bjorn en Jens, werden met open armen ontvangen. "De medische post bedient tien dorpen in de omgeving. Het ziekenvervoer gebeurde er nog met kar en ezel. Ter plaatse hebben we er ook voor gezorgd dat er een nieuwe waterput werd geïnstalleerd, zodat het dorp na lange tijd opnieuw stromend water heeft. Daar had Jens voor we vertrokken nog budget van onze sponsor voor gekregen. De mensen waren zo blij dat de dorpsoudste ons zelfs een stukje grond aanbood."

Ondertussen is de levensveranderende reis achter de rug, maar Bjorn en Jens blijven zich engageren voor hun project. "We hebben nog contact met de mensen daar om te helpen bij vragen en problemen met de ambulance."

Scan de QR-code om de hele reis van Bjorn en Jens te ontdekken.

REGEERAKKOORDEN VOORSPELLEN WEINIG GOEDS

De nieuwe Vlaamse regering is een feit. Het regeerakkoord geeft geen al te beste indruk wat openbare diensten betreft. Er is ook nog veel vaagheid en onduidelijkheid, vooral over de inzet van mensen en middelen.

Ook voor het federaal niveau is het opletten. Het is daar nog wachten op een regeerakkoord, maar wat we de voorbije maanden konden oppikken uit de supernota's zorgt voor koude rillingen: verdere besparingen, fusies van departementen, de vaste benoeming afschaffen ... Ook worden de overheidspensioenen nog maar eens geïnterpreteerd. Nochtans pleit men in de nota wel voor een sterke eerste pensioenpijler, dat is net wat het overheidspensioen vandaag biedt.

In plaats van de ambtenarenpensioenen af te breken, zou men dus beter inzetten op werkbaar werk en een solide werknemerspensioen.

Ilse Heylen is voorzitter van ACV Openbare Diensten

“Wij willen dat de Buurtkar blijft bestaan, ook als we zelf minder mobiel zijn”

WIE

Jan en Frieda Rosiers-Schockaert, beiden 75

KLANT BIJ

De Buurtkar van de gemeente Bornem, een mobiele buurtwinkel en dienstencentrum in één, is elke dag op ronde in een andere deelgemeente.

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Thomas De Boever

Jan en Frieda horen de Buurtkar al van ver aankomen. Na enkele stops in de buurt houdt de chauffeur ook halt aan hun huis. Frieda: “We doen wekelijks een beroep op de Buurtkar voor onze boodschappen, want hier in Buitenland (de naam van het gehucht waar Jan en Frieda wonen, nvdr) zijn er geen winkels meer.” Ze doen ook zelf nog boodschappen, maar dat wordt minder evident. Jan: “Hoe ouder je wordt, hoe meer gevaren op de weg.” Ze zijn dus erg blij dat de gemeente boodschappen aan huis brengt, tegen dezelfde prijzen als

in de winkel. Frieda: “We kunnen ook een babbeltje doen, de chauffeur maakt altijd tijd voor ons.”

Behalve als buurtwinkel, doet de Buurtkar ook dienst als mobiel dienstencentrum. Erg handig, vinden ze. “Als we iets nodig hebben of een vraag hebben voor de gemeente, geeft de chauffeur dat door en dat wordt geregeld”, aldus Jan. Nu zijn ze nog goed te been, maar Frieda blikt al vooruit. “Ik wil dat de Buurtkar blijft bestaan voor als we minder mobiel worden en niet meer zelf met de auto kunnen rijden.”

HET CIJFER

32.000

Zoveel mensen betoogden op 7 november in Brussel voor zorg, welzijn en cultuur. Er is dringend nood aan méér investeringen en een sociaal akkoord.

100 jaar onmisbaar openbaar

De geschiedenis van onze vakbond is ook de geschiedenis van onze samenleving. Dat blijkt uit het onderzoek en het boek dat ACV Openbare Diensten maakte samen met KADOC-KU Leuven. Het is de eerste keer dat onze syndicale geschiedenis zo grondig werd onderzocht en toegankelijk gemaakt voor een breed publiek.

Je kan het downloaden via hetacv.be/acv-openbare-diensten
Of via de QR-code:

EEN KONINKLIJK ERETEKEN VOOR JOU OF JE COLLEGA?

Zoals elk jaar zoekt het Koninklijk Instituut der Eliten van de Arbeid naar nieuwe Laureaten van de Arbeid onder de personeelsleden van de lokale besturen. **Vanaf dit jaar kunnen ook medewerkers van het OCMW een onderscheiding in de wacht slepen.**

Vind je dat jij of een collega een erkenning mag krijgen voor je professionele inzet met een bronzen, zilveren of gouden ereteken van Laureaat van de Arbeid? Bezorg dan vóór 31 december je kandidatuur. Bezoek de website en schrijf je in.

TOT SLOT

Beschimmelde archieven, bevroren financiële reserves, te hoge werkdruk, niet-gerealiseerde renovaties ... De problemen zijn groot bij de Federale Wetenschappelijke Instellingen.

Ze kampen dan ook al tien jaar met aanzienlijke tekorten aan middelen. Met 'dank' aan Elke Sleurs (N-VA) die in 2014 een lineaire besparing tot 30 procent doorvoerde.

De supernota van haar partijgenoot Bart De Wever maakt het nog bonter. Als die wordt goedgekeurd, dan verliest het federaal wetenschapsbeleid de helft van haar budget.

Nochtans is het werk dat deze instellingen verrichten van groot maatschappelijk belang. Denk aan het KMI, de verschillende koninklijke musea met collecties van wereldklasse, het Algemeen

Rijksarchief dat een schat aan informatie verzamelt, Belnet die het datanetwerk voor ons rijksregister beheert, het KIK dat internationaal erkend is voor de conservatie en restauratie van kunstwerken ...

Onze wetenschappelijke instellingen zijn nationaal en internationaal belangrijke spelers, die ons land op de kaart zetten. Lukraak snoeien zonder enige visie zal het gemeenschappelijk vakbondsfront dan ook niet tolereren.

